

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 21.6.2012
COM(2012) 335 final

2012/0163 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέσπιση πλαισίου διαχείρισης της οικονομικής ευθύνης σε σχέση με διαιτητικά δικαστήρια επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών που προβλέπονται από διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1. Εισαγωγή

Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, οι άμεσες ξένες επενδύσεις περιλήφθηκαν στην κοινή εμπορική πολιτική της Ένωσης, και κατά συνέπεια, στην αποκλειστική αρμοδιότητά της. Κύριο χαρακτηριστικό των διεθνών συμφωνιών που αφορούν άμεσες ξένες επενδύσεις (οι οποίες συνήθως αποκαλούνται «συμφωνίες για την προστασία των επενδύσεων») είναι η δυνατότητα του επενδυτή να προβάλει αξίωση εναντίον κράτους το οποίο, κατά τους ισχυρισμούς του, ενήργησε κατά παράβαση της συμφωνίας για την προστασία της επένδυσης (στο εξής: «επίλυση διαφοράς επενδυτή-κράτους»). Όταν ανακύπτουν τέτοιες διαφορές, το οικείο κράτος υποβάλλεται σε έξοδα (για τη διαχείριση της διαφοράς, την αμοιβή των διαιτητών, την αμοιβή των νομικών συμβούλων) και ενδέχεται, αν χάσει, να χρειαστεί να καταβάλει αποζημίωση.

Η Ένωση είναι ήδη συμβαλλόμενο μέρος σε μια συμφωνία που προβλέπει δυνατότητα επίλυσης διαφορών επενδυτή-κράτους (Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας¹), ενώ θα καταβάλει προσπάθειες προκειμένου να διαπραγματευθεί ανάλογες διατάξεις σε διάφορες συμφωνίες τις οποίες διαπραγματεύεται σήμερα ή θα διαπραγματευθεί στο μέλλον. Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητο να εξεταστούν τρόποι διαχείρισης των οικονομικών συνεπειών των εν λόγω διαφορών. Σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι η θέσπιση του πλαισίου διαχείρισης των συνεπειών αυτών.

Η κεντρική οργανωτική αρχή του παρόντος κανονισμού είναι ότι την οικονομική επιβάρυνση που προκύπτει από την επίλυση διαφοράς επενδυτή-κράτους πρέπει να την φέρει η πλευρά από την οποία προέρχεται η επίμαχη μεταχείριση. Αυτό σημαίνει ότι, αν η μεταχείριση προέρχεται από τα όργανα της Ένωσης, την οικονομική ευθύνη πρέπει να την φέρουν τα όργανα της Ένωσης. Αν η μεταχείριση προέρχεται από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την οικονομική ευθύνη πρέπει να την φέρει το εν λόγω κράτος μέλος. Μόνο αν οι πράξεις του κράτους μέλους επιβάλλονται από το δίκαιο της Ένωσης, πρέπει να φέρει η Ένωση οικονομική ευθύνη. Η θέσπιση αυτής της κεντρικής αρχής σημαίνει επίσης ότι είναι απαραίτητο να εξεταστεί αν και υπό ποιες συνθήκες πρέπει η Ένωση ή το κράτος μέλος από το οποίο προέρχεται η επίμαχη μεταχείριση να ενεργούν ως εναγόμενοι, πώς πρέπει να διαρθρώνεται η συνεργασία μεταξύ Επιτροπής και κράτους μέλους σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, πώς πρέπει να αντιμετωπίζεται η δυνατότητα συμβιβασμού και, τέλος, ποιοι μηχανισμοί απαιτούνται προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι τυχόν κατανομή θα είναι αποτελεσματική.

Τα πρόσθετα αυτά στοιχεία πρέπει να λαμβάνουν υπόψη και τις τρεις άλλες αρχές που διέπουν τον παρόντα κανονισμό. Η πρώτη είναι ότι η συνολική λειτουργία του επιμερισμού πρέπει να είναι τελικά ουδέτερη από δημοσιονομική άποψη για την Ένωση: κατά συνέπεια, η Ένωση φέρει μόνο τα έξοδα που προκαλούνται από πράξεις των οργάνων της. Δεύτερον, η λειτουργία του μηχανισμού πρέπει να εξασφαλίζει ότι ο επενδυτής τρίτης χώρας δεν τίθεται σε μειονεκτική θέση λόγω της ανάγκης να διαχειριστεί την οικονομική ευθύνη στο εσωτερικό της Ένωσης. Με άλλα λόγια, σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ της Ένωσης και του κράτους

¹ EE L 380 της 31.12.1994, σ. 1.

μέλους, τυχόν επιδικαζόμενα ποσά πρέπει να καταβάλλονται στον επενδυτή τρίτης χώρας και στη συνέχεια να ρυθμίζεται ο εσωτερικός επιμερισμός εντός της Ένωσης. Τρίτον, ο μηχανισμός πρέπει να σέβεται τις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν την εξωτερική δράση της Ένωσης, όπως έχουν διαμορφωθεί από τις Συνθήκες και από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τις αρχές της ενιαίας εξωτερικής εκπροσώπησης και της ελκρινούς συνεργασίας.

Επισημαίνεται ότι η Επιτροπή προέβλεψε την ανάγκη έκδοσης του παρόντος κανονισμού με την ανακοίνωσή της «Προς μια σφαιρική ευρωπαϊκή πολιτική διεθνών επενδύσεων»².

Η έκδοση του προτεινόμενου κανονισμού ζητήθηκε ρητώς από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με το ψήφισμά του σχετικά με την μελλοντική πολιτική διεθνών επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (παράγραφος 35 του ψηφίσματος Α7-0070/2011, που εγκρίθηκε στις 22 Απριλίου 2011). Επίσης, το Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να μελετήσει το θέμα με τα συμπεράσματά του για μια σφαιρική πολιτική διεθνών επενδύσεων (25 Οκτωβρίου 2010). Μεταγενέστερες συζητήσεις στο Συμβούλιο, μεταξύ άλλων σχετικά με την έγκριση των διαπραγματευτικών οδηγιών για ορισμένες υπό διαπραγμάτευση συμφωνίες, επιβεβαίωσαν το έντονο ενδιαφέρον του Συμβουλίου για την παρούσα πρωτοβουλία.

1.2. Η αρμοδιότητα της Ένωσης να συνάπτει συμφωνίες προστασίας των επενδύσεων και η διεθνής ευθύνη της Ένωσης στο πλαίσιο των εν λόγω συμφωνιών

Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα να συνάπτει συμφωνίες σχετικά με όλα τα θέματα που αφορούν τις ξένες επενδύσεις, και συγκεκριμένα τόσο τις άμεσες ξένες επενδύσεις όσο και τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου³. Το άρθρο 207 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΣΛΕΕ») προβλέπει αποκλειστική αρμοδιότητα για τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Η αρμοδιότητα της Ένωσης για τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου απορρέει, κατά την άποψη της Επιτροπής, από το άρθρο 63 ΣΛΕΕ, το οποίο ορίζει ότι απαγορεύονται όλοι οι περιορισμοί στις κινήσεις κεφαλαίων μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης και τρίτων χωρών. Το άρθρο 3 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ προβλέπει ότι η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα όταν οι κανόνες που περιέχονται σε διεθνή συμφωνία «ενδέχεται να επηρεάσ[ουν] τους κοινούς κανόνες ή να μεταβάλ[ουν] την εμβέλειά τους». Κατά την άποψη της Επιτροπής, η Ένωση πρέπει να έχει αποκλειστική αρμοδιότητα και σε θέματα επενδύσεων χαρτοφυλακίου, εφόσον οι σχεδιαζόμενοι κανόνες, οι οποίοι θα εφαρμόζονται αδιακρίτως στις επενδύσεις χαρτοφυλακίου, ενδέχεται να επηρεάσουν τους κοινούς κανόνες για τις κινήσεις κεφαλαίων τους οποίους προβλέπει το άρθρο 63 της Συνθήκης.

Επίσης, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι η αρμοδιότητα της Ένωσης καλύπτει όλες τις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπουν οι πράξεις για την προστασία των επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της απαλλοτρίωσης. Πρώτον, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κρίνει παγίως ότι η αρμοδιότητα της Ένωσης σε θέματα κοινής εμπορικής πολιτικής περιλαμβάνει υποχρεώσεις που ανακύπτουν μετά την είσοδο (δηλ. αφού εισαχθεί το αγαθό ή εγκατασταθεί ο πάροχος υπηρεσίας), μολονότι τα κράτη μέλη διατηρούν τη δυνατότητα να θεσπίζουν εσωτερικούς κανόνες⁴. Συνεπώς, δεν αμφισβητείται ότι η αρμοδιότητα της Ένωσης στον

² COM(2010) 343 τελικό, σ. 10.

³ Ομοίως, σ. 8.

⁴ Γνωμοδότηση 1/94 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συλλογή 1994, I-5267), και ιδίως σκέψη 29 και σκέψεις 32 και 33.

τομέα του εμπορίου αγαθών δεν περιορίζεται σε συννοριακά μέτρα, όπως οι δασμοί ή οι εισαγωγικές ποσοστώσεις, αλλά καλύπτει και ζητήματα που ανακύπτουν μετά την εισαγωγή, όπως η παροχή εθνικής μεταχείρισης και μεταχείρισης του πλέον ευνοούμενου κράτους σε σχέση με τη φορολογική νομοθεσία και με άλλη εσωτερική νομοθεσία και ρυθμίσεις⁵ ή η κατάργηση των μη αναγκαίων εμποδίων στις εμπορικές συναλλαγές τα οποία απορρέουν από τεχνικούς κανονισμούς και προδιαγραφές⁶. Κατά την ίδια έννοια, γίνεται γενικά δεκτό⁷ ότι η αρμοδιότητα της Ένωσης όσον αφορά το «εμπόριο υπηρεσιών» δεν περιορίζεται σε ζητήματα πρόσβασης στην αγορά, αλλά περιλαμβάνει και ζητήματα όπως η εθνική μεταχείριση και η μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους σε σχέση με εσωτερική νομοθεσία και ρυθμίσεις, καθώς και ορισμένες υποχρεώσεις που αφορούν τη διαχείριση και το περιεχόμενο των εσωτερικών ρυθμίσεων. Στο πλαίσιο αυτής της λογικής, η αρμοδιότητα της Ένωσης όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις και τις κινήσεις κεφαλαίων πρέπει να καλύπτει και τις προδιαγραφές που εφαρμόζονται μετά την εγκατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της εθνικής μεταχείρισης και της μεταχείρισης του μάλλον ευνοούμενου κράτους, της ίσης και δίκαιης μεταχείρισης και της προστασίας από απαλλοτρίωση χωρίς αποζημίωση.

Επισημαίνεται επίσης ότι το άρθρο 345 ΣΛΕΕ ορίζει απλώς ότι οι Συνθήκες δεν προδικάζουν το καθεστώς της ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη. Οι συνθήκες για την προστασία των επενδύσεων δεν προδικάζουν το καθεστώς της ιδιοκτησίας —αντιθέτως, απαιτούν η απαλλοτρίωση να υπόκειται σε ορισμένες προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της καταβολής αποζημίωσης. Κατά συνέπεια, ο ειδικός κανόνας του άρθρου 345 δεν υποδηλώνει ότι η Ένωση είναι αναρμόδια όσον αφορά τους κανόνες απαλλοτρίωσης που περιέχονται σε συμφωνίες σχετικές με την προστασία των επενδύσεων. Τέλος, γίνεται επίσης γενικά δεκτό ότι η αρμοδιότητα θέσπισης και εφαρμογής διατάξεων για την επίλυση διαφορών ακολουθεί την υποκείμενη αρμοδιότητα για το αντικείμενο των κανόνων⁸.

«32) Κατά την ολλανδική κυβέρνηση, η από κοινού συμμετοχή της Κοινότητας και των κρατών μελών στη συμφωνία ΠΟΕ δικαιολογείται, επειδή τα κράτη μέλη διαθέτουν δική τους αρμοδιότητα στον τομέα των τεχνικών εμποδίων στις συναλλαγές, λόγω του επιλεκτικού χαρακτήρα ορισμένων κοινοτικών οδηγιών στον τομέα αυτό και επειδή ούτε πραγματοποιήθηκε ούτε αντιμετωπίζεται εν προκειμένω πλήρης εναρμόνιση.

33) Το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Η συμφωνία για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο πρέπει να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στην κοινή εμπορική πολιτική, επειδή οι διατάξεις της αποσκοπούν απλώς στο να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οι τεχνικοί κανονισμοί και οι προδιαγραφές καθώς και οι διαδικασίες εκτίμησης της ανταπόκρισης προς τους τεχνικούς κανονισμούς και τις προδιαγραφές να δημιουργούν μη αναγκαία εμπόδια στο διεθνές εμπόριο (βλ. το προοίμιο και τα άρθρα 2.2 και 5.1.2 της συμφωνίας.»

⁵ Πρβλ. άρθρο I:1 και άρθρο III της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου 1994 (GATT 1994) και γνωμοδότηση 1/94, σκέψη 34.

⁶ Πρβλ. άρθρο 2.2 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο (TBT) και γνωμοδότηση 1/94, σκέψεις 31-33.

⁷ Με τη γνωμοδότηση 1/2008, το ΔΕΕ απέρριψε τον ισχυρισμό της Ισπανίας ότι η αρμοδιότητα της Κοινότητας όσον αφορά το εμπόριο υπηρεσιών, δυνάμει του άρθρου 133 ΕΚ, περιοριζόταν στις υπηρεσίες που παρέχονται υπό τη μορφή του δεύτερου τρόπου παροχής (δηλ. στις διασυννοριακές υπηρεσίες). Σύμφωνα με το ΔΕΕ, μετά τη Συνθήκη της Νίκαιας, το άρθρο 133 ΕΚ κάλυπτε πλέον και τους άλλους τρεις τρόπους παροχής υπηρεσιών τους οποίους προβλέπει η GATS, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών μέσω «εμπορικής παρουσίας» (τρόπος 3). Βλ. γνωμοδότηση 1/2008, σκέψεις 120-123. Επίσης, δεν υπάρχει καμία ένδειξη στη γνωμοδότηση 1/2008 ότι, όσον αφορά τους τομείς στους οποίους η ΕΚ διέθετε αποκλειστική αρμοδιότητα, η αρμοδιότητα αυτή δεν περιλάμβανε τις δεσμεύσεις για εθνική μεταχείριση.

⁸ Γνωμοδότηση 1/91 του ΔΕΕ (Συλλογή 1991, I-060709).

Κατά συνέπεια, αν η συμφωνία συνάπτεται μόνο από την Ένωση, ο επενδυτής μπορεί να στραφεί μόνο κατά της Ένωσης. Αυτό ισχύει ακόμη και αν η μεταχείριση από την οποία απορρέει η διαφορά επενδυτή-κράτους δεν προήλθε από την Ένωση αλλά από κράτος μέλος. Αν συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας είναι τόσο η Ένωση όσο και τα κράτη μέλη και χρειάζεται να κριθεί ποιος είναι υπεύθυνος από άποψη διεθνούς δικαίου για μια συγκεκριμένη πράξη, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι η σχετική απόφαση δεν πρέπει να λαμβάνεται από το μέρος από το οποίο προέρχεται η πράξη, αλλά βάσει της αρμοδιότητας για το αντικείμενο των οικείων διεθνών κανόνων, όπως προβλέπεται στη Συνθήκη. Υπό το πρίσμα αυτό, δεν έχει σημασία το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος έχει αρμοδιότητα, βάσει των κανόνων περί εσωτερικής αγοράς, που του επιτρέπουν να νομοθετεί στην εσωτερική του έννομη τάξη.

Η λογική αυτή έχει επιβεβαιωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου. Για παράδειγμα, με τη γνωμοδότηση 1/91 το Δικαστήριο έκρινε (η υπογράμμιση δική μας):

Το άρθρο 2, στοιχείο c, της Συμφωνίας ορίζει την έννοια των συμβαλλομένων μερών. Ως προς την Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, η έννοια αυτή καλύπτει, κατά περίπτωση, είτε την Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, είτε την Κοινότητα, είτε τα κράτη μέλη. Η επιλογή μεταξύ των τριών αυτών πιθανοτήτων πρέπει να γίνεται βάσει των εκάστοτε σχετικών διατάξεων της Συμφωνίας και της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ Κοινότητας και κρατών μελών, όπως αυτή προκύπτει από τις Συνθήκες ΕΟΚ και ΕΚΑΧ⁹.

Στο διεθνές πλαίσιο, η Επιτροπή Διεθνούς Δικαίου έχει αναγνωρίσει τη δυνατότητα εφαρμογής ειδικών κανόνων μεταξύ διεθνούς οργανισμού και των μελών του. Στο σχέδιο άρθρων για την ευθύνη των διεθνών οργανισμών, η Επιτροπή Διεθνούς Δικαίου προβλέπει ότι οι κανόνες της σχετικά με την ευθύνη ενδέχεται να μην είναι εφαρμοστέοι ή μπορούν να τροποποιούνται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις¹⁰.

Μολονότι, για τους λόγους που προεκτέθηκαν, η Ένωση φέρει καταρχήν τη διεθνή ευθύνη για την παράβαση οποιασδήποτε διάταξης εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Ένωσης, είναι πιθανόν, από την άποψη του δικαίου της Ένωσης, να προβλεφθεί επιμερισμός της οικονομικής ευθύνης μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών. Όπως θα εκτεθεί στη συνέχεια, στο κεφάλαιο 1.3, η Επιτροπή φρονεί ότι θα ήταν σκόπιμο κάθε κράτος μέλος να φέρει την οικονομική ευθύνη για τις πράξεις του, εκτός αν οι πράξεις αυτές επιβάλλονται από το δίκαιο της Ένωσης.

Επίσης, μολονότι, για τους λόγους που προεκτέθηκαν, η Ένωση πρέπει, καταρχήν, να ενεργεί ως εναγόμενος σε κάθε διαφορά σχετικά με φερόμενη παράβαση διάταξης διεθνούς συμφωνίας που εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητά της, ακόμη και αν η παράβαση απορρέει από πράξη κράτους μέλους, είναι δυνατόν, όπως προβλέπει ρητώς το άρθρο 2 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, να εξουσιοδοτηθεί κράτος μέλος να ενεργήσει ως εναγόμενος υπό ορισμένες προϋποθέσεις, λαμβανομένης υπόψη της επίδρασης (έστω και προσωρινής) που θα είχαν αξιώσεις σημαντικού ύψους στον προϋπολογισμό και τους πόρους της Ένωσης, αν η Ένωση επρόκειτο να ενεργεί ως εναγόμενος σε όλες τις περιπτώσεις. Αυτό σημαίνει ότι, αντί να θεσπιστούν μηχανισμοί κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζει αυστηρή εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, είναι σκοπιμότερο να προωθηθούν πραγματιστικές λύσεις που να

⁹ Γνωμοδότηση 1/91, σκέψη 33.

¹⁰ Βλ. άρθρο 64 του εγγράφου A/CN.4/L.778 της 30ής Μαΐου 2011 και την έκθεση της Επιτροπής Διεθνούς Δικαίου, 61η σύνοδος (A/64/10) σ. 173-175.

εξασφαλίζουν ασφάλεια δικαίου για τον επενδυτή και να παρέχουν όλους τους κατάλληλους μηχανισμούς που εξασφαλίζουν την ομαλή διεξαγωγή της διαιτησίας και, εφόσον απαιτείται, τον βέλτιστο επιμερισμό της οικονομικής ευθύνης. Όπως εκτίθεται κατωτέρω, στο κεφάλαιο 1.4, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να ενεργούν ως εναγόμενοι, προκειμένου να υπερασπίζονται τις πράξεις τους, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες το συμφέρον της Ένωσης απαιτεί το αντίθετο. Αυτό πρέπει να γίνεται με τρόπο που να εξασφαλίζει συγχρόνως τον σεβασμό της αρχής της ενιαίας εξωτερικής εκπροσώπησης.

1.3. Επιμερισμός της οικονομικής ευθύνης

Όπως προαναφέρθηκε, η επίλυση διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών προκαλεί δαπάνες για τα εμπλεκόμενα μέρη, τόσο από την άποψη των εξόδων όσο και από την άποψη των τελεσιδικώς επιδικαζομένων ποσών. Είναι σημαντικό να γίνει διαχωρισμός μεταξύ του ζητήματος της διεξαγωγής και της διαχείρισης της διαιτητικής αξίωσης μεταξύ επενδυτή και κράτους και του ζητήματος του επιμερισμού της οικονομικής ευθύνης. Αυτό είναι απαραίτητο προκειμένου να εξασφαλιστεί ο δίκαιος επιμερισμός των δαπανών, έτσι ώστε ο προϋπολογισμός της Ένωσης —και κατά συνέπεια οι προϋπολογισμοί των κρατών μελών τα οποία δεν αφορά η αξίωση— να μην επιβαρύνονται με δαπάνες σχετικά με μεταχείριση που προέρχεται από κράτος μέλος. Κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως του κατά πόσον εναγόμενος σε μια υπόθεση είναι η Ένωση ή κράτος μέλος, η οικονομική ευθύνη για τυχόν δαπάνες πρέπει να βαρύνει το μέρος από το οποίο προέρχεται η μεταχείριση κατά της οποίας στρέφεται ο επενδυτής. Αν η μεταχείριση κατά της οποίας στρέφεται ο επενδυτής προέρχεται αποκλειστικά από κράτος μέλος, το εν λόγω κράτος μέλος πρέπει να είναι υπεύθυνο για τις δαπάνες που προκύπτουν από την επίλυση της διαφοράς. Κατά την ίδια έννοια, αν η μεταχείριση κατά της οποίας στρέφεται επενδυτής προέρχεται από τα όργανα της Ένωσης (καθώς και αν το επίμαχο μέτρο λήφθηκε από κράτος μέλος δυνάμει του δικαίου της Ένωσης), η οικονομική ευθύνη πρέπει να βαρύνει την Ένωση. Τέλος, η απόφαση για τη συμβιβαστική επίλυση διαφοράς και η ευθύνη για την πληρωμή των ποσών που επιδικάζονται κατόπιν συμβιβασμού πρέπει κανονικά να βαρύνει το μέρος από το οποίο προέρχεται η μεταχείριση.

Ωστόσο, αν και ο επιμερισμός της οικονομικής ευθύνης μεταξύ της Ένωσης και κρατους μέλους ενδέχεται να γεννά πολύπλοκους προβληματισμούς, ο επενδυτής που προβάλλει την αξίωση δεν πρέπει να επηρεάζεται δυσμενώς από τυχόν διαφωνία μεταξύ της Ένωσης και του κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, πρέπει να λαμβάνεται πρόνοια ώστε τυχόν ποσά που επιδικάζονται τελεσιδικώς ή κατόπιν συμβιβασμού να καταβάλλονται αμέσως στον επενδυτή, ανεξαρτήτως των αποφάσεων σχετικά με τον επιμερισμό της οικονομικής ευθύνης. Επίσης, προκειμένου να αποφεύγονται περιττές καταβολές από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, πρέπει να προβλέπεται η διενέργεια περιοδικών καταβολών στον προϋπολογισμό της Ένωσης για την κάλυψη των εξόδων διαιτησίας, καθώς και η άμεση απόδοση των ποσών που βαρύνουν τα κράτη μέλη στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

1.4. Ο ρόλος της Ένωσης και των κρατών μελών σε σχέση με τη διαδικασία επίλυσης διαφορών

Στην παρούσα πρόταση γίνεται διάκριση μεταξύ τριών διαφορετικών καταστάσεων, όσον αφορά την κατανομή των ρόλων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών για την επίλυση διαφορών που απορρέουν από συμφωνίες στις οποίες η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος.

Στην πρώτη περίπτωση, η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος αν η φερόμενη ως μη συμβατή με τη συμφωνία μεταχείριση προέρχεται από ένα ή περισσότερα όργανα της Ένωσης. Σε ανάλογες υποθέσεις, η Ένωση πρέπει να αναλαμβάνει την πλήρη οικονομική ευθύνη.

Στη δεύτερη περίπτωση, το κράτος μέλος ενεργεί ως εναγόμενος αν η μεταχείριση προέρχεται απ' αυτό και αναλαμβάνει την πλήρη οικονομική ευθύνη. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος θα πρέπει να ενημερώνει την Επιτροπή για όλες τις εξελίξεις της υπόθεσης και να της επιτρέπει να δίνει οδηγίες για συγκεκριμένα ζητήματα¹¹.

Στην τρίτη περίπτωση, η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος σε σχέση με μεταχείριση που προέρχεται από κράτος μέλος. Αυτό συμβαίνει αν το κράτος μέλος επέλεξε να μην ενεργήσει ως εναγόμενος. Συμβαίνει επίσης όταν η Επιτροπή κρίνει ότι η υπόθεση αφορά ζητήματα του δικαίου της Ένωσης, έτσι ώστε η Ένωση ενδέχεται να είναι οικονομικά υπεύθυνη εν όλω ή εν μέρει. Συμβαίνει, τέλος, όταν η Επιτροπή φρονεί ότι απαιτείται να λάβει θέση η Ένωση προκειμένου να εξασφαλιστεί η ενιαία εξωτερική εκπροσώπηση, διότι είναι πιθανόν να εγερθούν παρεμφερείς αξιώσεις σε διαφορές κατά άλλων κρατών μελών ή διότι η διαφορά θέτει αμφισβητούμενα νομικά ζητήματα που είναι πιθανό να ανακύψουν σε άλλες διαφορές. Η Ένωση εκπροσωπείται από την Επιτροπή στο πλαίσιο του ρόλου της για την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης, όπως προβλέπει το άρθρο 17 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, είναι προφανές ότι, αν η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος σε σχέση με μεταχείριση που προέρχεται από κράτος μέλος, θα είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί υψηλός βαθμός συνεργασίας με το οικείο κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένης στενής συνεργασίας για την προετοιμασία της υπεράσπισης, από την έναρξη έως το τέλος της διαδικασίας. Θα πρέπει να διαβιβάζονται έγγραφα, ενώ οι εκπρόσωποι του κράτους μέλους θα πρέπει να συμμετέχουν στην αντιπροσωπεία της Ένωσης. Εντούτοις, το να προβλεφθεί νομοθετικά συγκεκριμένος ρόλος των εν λόγω εκπροσώπων κατά την ακροαματική διαδικασία ή το να επιτρέπεται η κατάθεση μεμονωμένων υπομνημάτων θα δημιουργούσε ένα εξαιρετικά δυσκίνητο σύστημα και ενδέχεται να προκαλούσε δυσχέρειες όσον αφορά την εξασφάλιση της ενιαίας εξωτερικής εκπροσώπησης της Ένωσης. Για τον λόγο αυτό, μολονότι η Επιτροπή επιθυμεί να διασφαλίσει στενή και αποτελεσματική συνεργασία, ο παρών κανονισμός δεν πρέπει να περιέχει λεπτομέρειες σχετικά και πρέπει απλώς να προβλέπει την αρχή της στενής συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών.

Η Επιτροπή εξέτασε ορισμένες εναλλακτικές λύσεις στο πλαίσιο άτυπων διαβουλεύσεων κατά το προπαρασκευαστικό στάδιο της παρούσας πρότασης. Μια τέτοια εναλλακτική λύση ήταν ένας μηχανισμός βάσει του οποίου η Ένωση και το οικείο κράτος μέλος θα ενεργούσαν ως από κοινού εναγόμενοι. Εντούτοις, κατά την άποψη της Επιτροπής, ο μηχανισμός αυτός δεν είναι κατάλληλος για την επίλυση διαφορών επενδυτή-κράτους. Πρώτον, δεν προβλέπει κατάλληλο μηχανισμό για τον επιμερισμό της οικονομικής ευθύνης μεταξύ του οικείου κράτους μέλους και της Ένωσης. Το να καταβάλει ένα κράτος μέλος τυχόν επιδικασθέν ποσό και στη συνέχεια να προσπαθεί να το ανακτήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση καθορίζοντας ποια στοιχεία απαιτούνται από το δίκαιο της Ένωσης δεν είναι συνεκτικό ούτε αποτελεσματικό από την άποψη των δημοσιονομικών διαδικασιών, ενώ δεν αναγνωρίζει ούτε τον ρόλο της Επιτροπής στην εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης. Δεύτερον, μπορεί να οδηγήσει σε ασυνέπειες στην άμυνα κατά της αξίωσης, γιατί υπάρχει κίνδυνος κάθε

¹¹ Όπως προβλέπει το άρθρο 13 του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων στο πλαίσιο διμερών επενδυτικών συμφωνιών μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών [2010/197 COD].

εναγόμενος να προβάλλει αντιφατικά ή αποκλίνοντα επιχειρήματα, πράγμα που θα ήταν ασύμβατο με την αρχή της ενιαίας εξωτερικής εκπροσώπησης, όπως την έχει διαμορφώσει το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τρίτον, μπορεί να αναγκάσει το διαιτητικό δικαστήριο να αποφανθεί σχετικά με τον καταμερισμό αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, σε περίπτωση που οι δύο εναγόμενοι προβάλουν αποκλίνουσες θέσεις ενώπιόν του: ένα τέτοιο ενδεχόμενο, στο πλαίσιο του οποίου τρίτος γνωμοδοτεί για αποκλειστικά εσωτερικό θέμα της ΕΕ, είναι απευκταίο. Τέλος, σε περίπτωση που η δίκη κερδηθεί και ο ενάγων καταδικαστεί στα έξοδα, δεν είναι πιθανό το διαιτητικό δικαστήριο να επιτρέψει την κάλυψη των εξόδων τόσο της Επιτροπής όσο και του κράτους μέλους. Δεν μπορεί να γίνει δεκτό τα έξοδα που ενδεχομένως επιδικάζονται στην Ένωση να μειώνονται προκειμένου να καλυφθούν τα έξοδα του επίσης εναγόμενου κράτους μέλους (ή αντιστρόφως). Το αποτέλεσμα θα ήταν μερική απόδοση των πόρων που θα έχει δαπανήσει η Ένωση και, κατά συνέπεια, δεν θα μπορεί να εξασφαλιστεί η δημοσιονομική ουδετερότητα της πράξης για την Ένωση.

1.5. Αναγνώριση και εκτέλεση διαιτητικών αποφάσεων κατά της Ένωσης

Είναι επίσης απαραίτητο να θεσπιστούν κανόνες για την αντιμετώπιση του ενδεχομένου να ηττηθεί η ΕΕ. Εφόσον η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ή θα είναι συμβαλλόμενο μέρος σε αυτές τις συμφωνίες, θα φέρει τη διεθνή υποχρέωση να αποδεχθεί τυχόν απόφαση που θα εκδοθεί εις βάρος της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συμμορφωθεί με την υποχρέωση αυτή.

Δεδομένου ότι η επίλυση διαφορών επενδυτή-κράτους βασίζεται στη διαιτησία, στις περισσότερες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αναγνώριση και η εκτέλεση διαιτητικών αποφάσεων που αφορούν επενδύσεις βασίζεται στη σχετική νομοθεσία που διέπει τη διαιτησία, η οποία με τη σειρά της βασίζεται συχνά στη σύμβαση της Νέας Υόρκης, της 10ης Ιουνίου 1958, για την αναγνώριση και εκτέλεση αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων ή στο υπόδειγμα νόμου του 1985 για τη διεθνή εμπορική διαιτησία της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL), όπως τροποποιήθηκε το 2006¹². Η σύμβαση για τη ρύθμιση των σχετιζομένων προς τις επενδύσεις διαφορών μεταξύ κρατών και υπηκόων άλλων κρατών («σύμβαση ICSID») προβλέπει ειδικό *forum* για την επίλυση των διαφορών που σχετίζονται με επενδύσεις. Το άρθρο 54 παράγραφος 1 της σύμβασης ορίζει τα εξής:

Κάθε συμβαλλόμενο κράτος αναγνωρίζει διαιτητική απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με την παρούσα σύμβαση ως δεσμευτική και επιβάλλει τις χρηματικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη διαιτητική απόφαση εντός της επικράτειάς του ακριβώς όπως τις τελεσίδικες αποφάσεις δικαστηρίων του εν λόγω κράτους. Συμβαλλόμενο κράτος με ομοσπονδιακή δομή επιβάλλει την απόφαση αυτή μέσω των ομοσπονδιακών του δικαστηρίων και μπορεί να προβλέπει ότι τα δικαστήρια αυτά επιφυλάσσουν στη διαιτητική απόφαση μεταχείριση τελεσίδικης απόφασης των δικαστηρίων ομόσπονδης οντότητας.

Οι κανόνες που εφαρμόζονται στην αναγνώριση και εκτέλεση διαιτητικών αποφάσεων σχετικών με επενδύσεις είναι αυτοί που προβλέπονται στη σύμβαση ICSID, εφόσον η διαιτησία έχει διεξαχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της σύμβασης ICSID. Διαφορετικά, ισχύουν οι κανόνες που προβλέπονται στη σύμβαση της Νέας Υόρκης και στις εθνικές νομοθεσίες περί διαιτησίας. Εξ όσων γνωρίζει η Επιτροπή, μόνο η εγχώρια νομοθεσία του

¹² Τα κείμενα αυτά παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες.

Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας προβλέπει ειδικές διαδικασίες για τις διαιτητικές αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τη σύμβαση ICSID¹³.

Οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, στη διαιτησία που διεξάγεται δυνάμει συμφωνιών της Ένωσης. Μολονότι δεν είναι γνωστή η ύπαρξη περιπτώσεων στις οποίες η Ένωση ή τα κράτη μέλη της αρνήθηκαν να συμμορφωθούν με διαιτητική απόφαση, αν ο επενδυτής κρίνει απαραίτητο να ζητήσει την αναγνώριση ή την εκτέλεση διαιτητικής απόφασης, θα πρέπει να στραφεί στα δικαστήρια των κρατών μελών. Αν ζητείται η εκτέλεση διαιτητικής απόφασης που έχει εκδοθεί κατά της Ένωσης, είναι εφαρμοστέο το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου (αριθ. 7) περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Τα περιουσιακά στοιχεία και τα στοιχεία ενεργητικού της Ένωσης δεν δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο οποιουδήποτε αναγκαστικού μέτρου διοικητικής ή δικαστικής αρχής, άνευ αδείας του Δικαστηρίου.

Αυτό σημαίνει ότι ο επενδυτής ενδέχεται να χρειαστεί να προσφύγει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν ζητείται εκτέλεση κατά στοιχείων ενεργητικού της Ένωσης. Η Επιτροπή εκτιμά ότι το Δικαστήριο θα εφαρμόσει στις περιπτώσεις αυτές την τυπική προσέγγιση της ετεροδικίας, με αποτέλεσμα η κατάσταση στην Ένωση να είναι ανάλογη με την κατάσταση σε άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν έρχεται στο προσκήνιο η διεθνής αρχή της ετεροδικίας.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Η παρούσα πρόταση δεν αποτέλεσε αντικείμενο εκτίμησης αντικτύπου. Αυτό οφείλεται στο ότι ο ίδιος ο κανονισμός δεν περιλαμβάνει διατάξεις για την επίλυση διαφορών επενδυτή-κράτους που ενδέχεται να οδηγήσουν στην ανάγκη διεξαγωγής διαιτησίας ή σε υποχρέωση αποζημίωσης. Οι ενδεχόμενες επιπτώσεις των εν λόγω διατάξεων θα εξεταστούν, στο μέτρο που αυτό είναι δυνατόν, στο πλαίσιο της εκτίμησης αντικτύπου των αντίστοιχων συμφωνιών. Εντούτοις, στη συνέχεια, στο κεφάλαιο 4, δίδονται ορισμένες εξηγήσεις για τις πιθανές δημοσιονομικές επιπτώσεις.

Κατά την εκπόνηση της πρότασης, η Επιτροπή πραγματοποίησε συναντήσεις με εκπροσώπους των κρατών μελών και με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι απόψεις που εκφράστηκαν κατά τις συναντήσεις αυτές ελήφθησαν πλήρως υπόψη στη συνημμένη πρόταση.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

3.1. Νομική βάση

Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 207 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, το οποίο προβλέπει αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης για την κοινή εμπορική πολιτική, συμπεριλαμβανομένων των άμεσων ξένων επενδύσεων.

¹³ Βλ., για το ΗΒ, τον νόμο περί διαιτησίας (διαφορές για θέματα διεθνών επενδύσεων) του 1966 και, για την Ιρλανδία, τον νόμο περί διαιτησίας του 1980 (μέρος Ιv).

3.2. Παρουσίαση της πρότασης

Ο προτεινόμενος κανονισμός θεσπίζει το πλαίσιο για τον επιμερισμό της οικονομικής ευθύνης που ανακύπτει από την επίλυση διαφορών επενδυτή-κράτους βάσει συμφωνιών στις οποίες η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος.

3.2.1. Κεφάλαιο I: Γενικές διατάξεις

Το κεφάλαιο I ορίζει το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού και διευκρινίζει την έννοια των χρησιμοποιούμενων όρων. Ο προτεινόμενος κανονισμός εφαρμόζεται σε διαδικασίες επίλυσης διαφορών τις οποίες κινεί επενδυτής τρίτης χώρας και διεξάγονται βάσει συμφωνίας στην οποία η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος. Δεν εφαρμόζεται στην επίλυση διαφορών μεταξύ κρατών σχετικά με διατάξεις προστασίας των επενδύσεων, διότι οι διαφορές αυτές δεν ενέχουν πιθανότητα οικονομικής αποζημίωσης. Για να μπορέσει να ζητήσει αποζημίωση κράτος, πρέπει οι επενδυτές του να του εκχωρήσουν τις σχετικές αξιώσεις.

3.2.2. Κεφάλαιο II: Κατανομή της οικονομικής ευθύνης

Το κεφάλαιο II θεσπίζει τη βάση στην οποία η οικονομική ευθύνη που απορρέει από την επίλυση διαφοράς σχετικά με αξίωση επιρρίπτεται στην Ένωση, σε κράτος μέλος ή και στα δύο.

Το βασικό κριτήριο επιμερισμού είναι η προέλευση της μεταχείρισης για την οποία παραπονείται ο επενδυτής. Αν η μεταχείριση προέρχεται από πράξη της Ένωσης, την οικονομική ευθύνη φέρει η Ένωση. Αν η μεταχείριση προέρχεται από πράξη κράτους μέλους, την οικονομική ευθύνη φέρει το κράτος μέλος, εκτός αν η μεταχείριση ήταν επιβεβλημένη από το δίκαιο της Ένωσης. Εντούτοις, το κράτος μέλος φέρει την οικονομική ευθύνη για μεταχείριση που επιβάλλεται από το δίκαιο της Ένωσης, εφόσον η εν λόγω μεταχείριση επιβλήθηκε προκειμένου να θεραπευθεί προϋπάρχουσα παράβαση του δικαίου της Ένωσης.

Εφόσον επιρρίφθηκε οικονομική ευθύνη σε κράτος μέλος, η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει απόφαση με την οποία να καθορίζει τον επιμερισμό.

Παρά τα εν λόγω κριτήρια κατανομής, αν κράτος μέλος επιθυμεί να αποδεχθεί την οικονομική ευθύνη που απορρέει από διαφορά στην οποία η Ένωση είναι εναγόμενος ή ενεργεί ως εναγόμενος ή δεχθεί συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς, η οικονομική ευθύνη επιρρίπτεται στο κράτος μέλος.

Αν κράτος μέλος αναλάβει την οικονομική ευθύνη που απορρέει από αξίωση, το κράτος μέλος και η Επιτροπή μπορούν να συμφωνήσουν σχετικά με τον μηχανισμό καταβολής των εξόδων διαιτησίας και του επιδικασθέντος ποσού. Η Επιτροπή ενημερώνει το διαιτητικό δικαστήριο και τον επενδυτή για την ανάληψη της οικονομικής ευθύνης από το κράτος μέλος.

3.2.3. Κεφάλαιο III: Διαδικασία επίλυσης διαφορών

Το κεφάλαιο III θεσπίζει τις αρχές που διέπουν τη διαδικασία επίλυσης διαφορών σχετικών με μεταχείριση που προέρχεται είτε από την Ένωση είτε από κράτος μέλος, εν όλω ή εν μέρει.

Το μέρος 1 του κεφαλαίου προβλέπει ότι η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος σε περίπτωση διαφορών σχετικών με μεταχείριση που προέρχεται από την ίδια.

Το μέρος 2 διέπει την περίπτωση διαφορών σχετικών, εν όλω ή εν μέρει, με μεταχείριση που προέρχεται από κράτος μέλος. Η Επιτροπή ειδοποιεί το οικείο κράτος μέλος μόλις λάβει γνώση αιτήματος επενδυτή για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων βάσει των διατάξεων συμφωνίας για την προστασία των επενδύσεων. Το κράτος μέλος μπορεί να συμμετάσχει στις διαβουλεύσεις και παρέχει στην Επιτροπή κάθε χρήσιμη πληροφορία.

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη αλληλοενημερώνονται μόλις λάβουν κλήση για τη διεξαγωγή διαιτησίας βάσει των διατάξεων συμφωνίας για την προστασία των επενδύσεων. Το κράτος μέλος μπορεί να ενεργήσει ως εναγόμενος στη διαφορά, εκτός αν η Επιτροπή αποφασίσει ότι η Ένωση θα ενεργήσει ως εναγόμενος ή το ίδιο το κράτος μέλος επιθυμεί να ενεργήσει η Ένωση ως εναγόμενος. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει ότι η Ένωση θα ενεργήσει ως εναγόμενος, αν:

- α) είναι πιθανό η Ένωση να επιβαρυνθεί με μέρος τουλάχιστον της οικονομικής ευθύνης για την αξίωση·
- β) η διαφορά έχει σχέση και με μεταχείριση που προέρχεται από την Ένωση·
- γ) είναι πιθανό να προβληθούν παρεμφερείς αξιώσεις για μεταχείριση προερχόμενη από άλλα κράτη μέλη· ή
- δ) είναι πιθανό η αξίωση να γεννήσει αμφισβητούμενα νομικά ζητήματα.

Αν η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να παράσχει την απαραίτητη συνδρομή στην Επιτροπή και να συμμετάσχει στην αντιπροσωπεία της Ένωσης στο πλαίσιο της διαιτητικής διαδικασίας. Η Επιτροπή τηρεί το κράτος μέλος πλήρως ενήμερο για όλα τα σημαντικά στάδια της διαδικασίας, συνεργάζεται στενά με το κράτος μέλος και διεξάγει τακτικές διαβουλεύσεις μ' αυτό.

Αν το κράτος μέλος ενεργεί ως εναγόμενος, πρέπει να διαβιβάσει στην Επιτροπή όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διαδικασία και να επιτρέψει στην Επιτροπή να συμμετάσχει στην αντιπροσωπεία του κράτους μέλους στη διαιτητική διαδικασία. Το κράτος μέλος τηρεί την Επιτροπή πλήρως ενήμερη για όλα τα σημαντικά στάδια της διαδικασίας και μπορεί να υποχρεωθεί να ακολουθήσει συγκεκριμένη υπερασπιστική γραμμή όσον αφορά την αξίωση, εφόσον αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον της Ένωσης.

3.2.4. Κεφάλαιο IV: Συμβιβασμοί

Αν η Επιτροπή φρονεί ότι το συμφέρον της Ένωσης εξυπηρετείται καλύτερα με τον συμβιβαστικό διακανονισμό αξίωσης που αφορά μεταχείριση προερχόμενη αποκλειστικά από την Ένωση, μπορεί να εκδώσει απόφαση για την έγκριση συμβιβασμού. Η απόφαση εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης την οποία προβλέπει ο κανονισμός (ΕΕ) 182/2011¹⁴.

Αν η Επιτροπή φρονεί ότι το συμφέρον της Ένωσης εξυπηρετείται καλύτερα με τον συμβιβαστικό διακανονισμό αξίωσης που αφορά μεταχείριση προερχόμενη από κράτος μέλος ή τόσο από κράτος μέλος όσο και από την Ένωση, διεξάγει διαβουλεύσεις με το οικείο

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55, 28.2.2011, σ. 13).

κράτος μέλος. Αν το κράτος μέλος συμφωνήσει σε συμβιβασμό, καταβάλλεται προσπάθεια να συμφωνηθούν με την Επιτροπή τα απαραίτητα στοιχεία για τη διαπραγμάτευση και την επίτευξη του συμβιβασμού. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να επιλύσει συμβιβαστικά τη διαφορά, ακόμα και αν το οικείο κράτος μέλος δεν συμφωνεί, αν η κρίνει ότι υφίσταται υπέρτερο συμφέρον της Ένωσης. Οι όροι του συμβιβασμού συμφωνούνται με τη διαδικασία της εξέτασης.

Αν η αξίωση αφορά μεταχείριση προερχόμενη αποκλειστικά από κράτος μέλος, το κράτος μέλος μπορεί να προβεί σε συμβιβαστικό διακανονισμό της αξίωσης υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το κράτος μέλος αποδέχεται τυχόν οικονομική ευθύνη που προκύπτει από τον συμβιβασμό·
- β) η συμφωνία συμβιβασμού είναι εκτελεστή μόνον έναντι του κράτους μέλους·
- γ) οι όροι του συμβιβασμού είναι συμβατοί με το δίκαιο της Ένωσης και
- δ) δεν υφίσταται υπέρτερο συμφέρον της Ένωσης.

Το κράτος μέλος διεξάγει διαβουλεύσεις με την Επιτροπή, η οποία αποφασίζει αν πληρούνται όλες οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις εντός 90 ημερών.

3.2.5. Κεφάλαιο V: Πληρωμές κατόπιν τελεσίδικων διαιτητικών αποφάσεων και συμβιβασμών

Αν το οικείο κράτος μέλος ενήργησε ως εναγόμενος στην υπόθεση, είναι υπεύθυνο για την πληρωμή των ποσών που επιδικάζονται με τελεσίδικες διαιτητικές αποφάσεις ή κατόπιν συμβιβασμού.

Αν η Ένωση ενήργησε ως εναγόμενος στην αξίωση, καταβάλλει τυχόν ποσά που επιδικάζονται με τελεσίδικη διαιτητική απόφαση στον επενδυτή σύμφωνα με τους κανόνες τους οποίους προβλέπουν οι σχετικές συμφωνίες, εκτός αν κάποιο κράτος μέλος έχει αναλάβει την οικονομική ευθύνη για τη διαφορά. Αν επιτευχθεί συμβιβασμός, η Επιτροπή καταβάλλει το συμφωνηθέν ποσό σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπει η συμφωνία διακανονισμού.

Αν η Επιτροπή φρονεί ότι το σύνολο ή μέρος του ποσού που επιδικάστηκε με τελεσίδικη διαιτητική απόφαση ή κατόπιν συμβιβασμού πρέπει να καταβληθεί από κράτος μέλος που δεν έχει αναλάβει την οικονομική ευθύνη, διεξάγει διαβουλεύσεις με το οικείο κράτος μέλος. Αν η Επιτροπή και το κράτος μέλος δεν καταλήξουν σε συμφωνία, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση με την οποία προσδιορίζεται το ποσό που θα καταβάλει το εν λόγω κράτος μέλος. Το κράτος μέλος αποδίδει το ποσό εντόκως στον προϋπολογισμό της Ένωσης εντός τριών μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης. Αν το κράτος μέλος διαφωνεί με τον επιμερισμό της οικονομικής ευθύνης από την Επιτροπή, προβάλλει αντιρρήσεις. Αν η Επιτροπή απορρίπτει τις αντιρρήσεις του κράτους μέλους, εκδίδει απόφαση με την οποία ζητεί από το κράτος μέλος να αποδώσει το ποσό εντόκως στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 263 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση της απόφασης. Συνεπώς, το ζήτημα θα κριθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Η διαδικασία αυτή δεν πρέπει να περιλαμβάνει κάποιο στοιχείο ελέγχου της απόφασης της Επιτροπής από τα κράτη μέλη. Η απόφαση ισχύει μόνο έναντι ενός κράτους

μέλους και η εφαρμογή από την Επιτροπή των προδιαγραφών τις οποίες θεσπίζει ο κανονισμός στο πλαίσιο της απόφασης δεν πρέπει να υπόκειται σε πολιτικό έλεγχο των κρατών μελών. Η αυστηρή και αντικειμενική εφαρμογή των κριτηρίων έχει ζωτική σημασία για την ομαλή εφαρμογή του κανονισμού. Αν το οικείο κράτος μέλος ζητήσει την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άλλα κράτη μέλη που έχουν συμφέρον για την ερμηνεία των σχετικών διατάξεων θα μπορούν να ασκήσουν παρέμβαση στη δίκη ενώπιον του Δικαστηρίου.

Αν η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος, τα έξοδα διαιτησίας καταβάλλονται από την Ένωση ή από το κράτος μέλος, ανάλογα με τον τρόπο επιμερισμού της οικονομικής ευθύνης για τη διαφορά. Η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει απόφαση με την οποία να απαιτεί από το κράτος μέλος το οποίο αφορά η αξίωση να καταβάλει στον προϋπολογισμό της Ένωσης ποσά για την κάλυψη τυχόν περιοδικών καταβολών των εξόδων διαιτησίας.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Εξ ορισμού, δεν είναι δυνατόν να δοθούν ακριβείς πληροφορίες σχετικά με την πιθανή δαπάνη που συνδέεται με την επίλυση διαφορών επενδυτή-κράτους. Το κόστος αυτό εξαρτάται από ευρύ φάσμα παραγόντων, συμπεριλαμβανομένου του όγκου των κεφαλαιακών ροών, της σταθερότητας του επενδυτικού περιβάλλοντος κ.λπ. Η έκθεση της Ένωσης σε ανάλογη ευθύνη εξαρτάται επίσης, ασφαλώς, από τον αριθμό συμφωνιών αυτού του είδους στις οποίες θα συμμετέχει. Κατά τον χρόνο υποβολής της παρούσας πρότασης, η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος σε μία μόνο συμφωνία που προβλέπει επίλυση διαφορών επενδυτή-κράτους, μολονότι ορισμένες άλλες συμφωνίες βρίσκονται στο στάδιο των διαπραγματεύσεων. Συνεπώς, είναι αδύνατο να εξειδικευθούν οι πιθανές δημοσιονομικές επιπτώσεις στο πλαίσιο της εκπόνησης ενός κανονισμού αυτού του είδους, ο οποίος πρόκειται να έχει οριζόντιες επιπτώσεις. Μολονότι δεν πρέπει να παραγνωρίζεται η δυσχέρεια να γίνουν ακριβείς εκτιμήσεις, είναι δυνατόν να γίνει ακριβέστερη ανάλυση κατά περίπτωση στις εκτιμήσεις αντικτύπου που θα εκπονηθούν για μεμονωμένες συμφωνίες, οι δε συμφωνίες πρέπει επίσης να υπόκεινται σε αξιολόγηση εκ των υστέρων. Θα καταρτίζονται δημοσιονομικά δελτία για όλες τις μελλοντικές συμφωνίες που θα συναφθούν σύμφωνα με το άρθρο 218 της Συνθήκης, οι οποίες θα υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί η ύπαρξη των απαραίτητων στοιχείων στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, ώστε να καλύπτονται όλες οι πιθανές δαπάνες που απορρέουν από συμφωνίες με τρίτες χώρες οι οποίες περιλαμβάνουν διαδικασίες επίλυσης διαφορών επενδυτή-κράτους, όπως προβλέπεται στο παρόντα κανονισμό. Αυτό περιλαμβάνει τρία στοιχεία. Πρώτον, πρέπει να ληφθεί πρόνοια για την πληρωμή τυχόν εξόδων του διαιτητικού δικαστηρίου και άλλων σχετικών εξόδων. Δεύτερον, πρέπει να ληφθεί πρόνοια για τις περιπτώσεις στις οποίες η Ένωση αναγκάζεται να καταβάλει αποζημίωση κατόπιν τελεσίδικων διαιτητικών αποφάσεων και συμβιβασμών για πράξεις των οργάνων της. Τρίτον, σε περιπτώσεις στις οποίες η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος, αλλά οικονομικά υπεύθυνο είναι τελικά το κράτος μέλος, είναι απαραίτητο η Ένωση να προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες πληρωμές και στη συνέχεια το οικείο κράτος μέλος να αποδίδει το σχετικό ποσό. Είναι επίσης απαραίτητο να προβλεφθεί μηχανισμός βάσει του οποίου ένα κράτος μέλος που έχει αναλάβει την οικονομική ευθύνη για μια υπόθεση να καταβάλει περιοδικές πληρωμές στον προϋπολογισμό της ΕΕ για την κάλυψη των δαπανών διαιτησίας. Όλες αυτές οι πληρωμές και ανακτήσεις ποσών πρέπει να γίνονται μέσω της γραμμής του προϋπολογισμού 20 02 01 — Σχέσεις εξωτερικού εμπορίου, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στις αγορές τρίτων

χωρών. Οι αναγκαίες προς τούτο διατάξεις έχουν περιληφθεί στην πρόταση της Επιτροπής για τον προϋπολογισμό του 2013¹⁵ με τη μορφή προσθήκης στις παρατηρήσεις για την προαναφερόμενη γραμμή του προϋπολογισμού, που αναφέρεται στην:

«Επίλυση διαφορών επενδυτή-κράτους σύμφωνα με διεθνείς συμφωνίες

Η πίστωση αυτή προορίζεται να καλύψει:

- Έξοδα διαιτησίας, νομικών συμβουλών και έξοδα που θα καταβάλει η Ένωση ως διάδικος σε διαφορές που απορρέουν από την εφαρμογή διεθνών συμφωνιών που συνάπτονται δυνάμει του άρθρου 207 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Καταβολή αποζημιώσεων σε επενδυτή βάσει τελεσίδικων διαιτητικών αποφάσεων ή κατόπιν συμβιβασμού στο πλαίσιο των προαναφερθεισών διεθνών συμφωνιών.»

¹⁵ Εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 25 Μαΐου 2012 [COM(2012) 300].

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέσπιση πλαισίου διαχείρισης της οικονομικής ευθύνης σε σχέση με διαιτητικά δικαστήρια επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών που προβλέπονται από διεθνείς συμφωνίες στις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, η Ένωση απέκτησε αποκλειστική αρμοδιότητα για τη σύναψη διεθνών συμφωνιών σχετικά με την προστασία των επενδύσεων. Η Ένωση είναι ήδη συμβαλλόμενο μέρος στη Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας¹, η οποία προβλέπει προστασία των επενδύσεων.
- (2) Οι συμφωνίες που προβλέπουν προστασία των επενδύσεων περιλαμβάνουν συνήθως μηχανισμό επίλυσης των διαφορών επενδυτή–κράτους, ο οποίος επιτρέπει στον επενδυτή τρίτης χώρας να εγείρει αξίωση κατά κράτους στο οποίο έχει πραγματοποιήσει επένδυση. Στο πλαίσιο της επίλυσης διαφορών επενδυτή–κράτους είναι δυνατό να εκδοθούν διαιτητικές αποφάσεις που να προβλέπουν την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης. Επίσης, σε μια τέτοια περίπτωση προκαλούνται αναπόφευκτα σημαντικά έξοδα διεξαγωγής της διαιτησίας, καθώς και έξοδα που συνδέονται με την υπεράσπιση της υπόθεσης.
- (3) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης², η διεθνής ευθύνη για τη μεταχείριση που αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς πρέπει να ακολουθεί την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, η Ένωση είναι καταρχήν υπεύθυνη για την άμυνα κατά αξιώσεων με τις οποίες προβάλλεται παράβαση κανόνων συμφωνίας που εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, ανεξαρτήτως του αν η επίμαχη μεταχείριση προέρχεται από την ίδια την Ένωση ή από κράτος μέλος.

¹ ΕΕ L 69 της 9.3.1998, σ. 1.

² Γνωμοδότηση 1/91 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συλλογή 1991, σ. I-60709).

- (4) Αν η Ένωση υπέχει διεθνή ευθύνη για την επίμαχη μεταχείριση, θα αναμένεται, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, να καταβάλει τυχόν χρηματικά ποσά που θα επιδικαστούν και να φέρει τα έξοδα της διαφοράς. Εντούτοις, μια καταδικαστική διαιτητική απόφαση μπορεί να αφορά είτε μεταχείριση προερχόμενη από την ίδια την Ένωση είτε μεταχείριση προερχόμενη από κράτος μέλος. Κατά συνέπεια, δεν θα ήταν δίκαιο να καταβάλλονται τα επιδικασθέντα ποσά και τα έξοδα διαιτησίας από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, αν η μεταχείριση προέρχεται από κράτος μέλος. Για τον λόγο αυτό, είναι απαραίτητο να επιμερίζεται η οικονομική ευθύνη, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και επιφυλασσομένης της διεθνούς ευθύνης της Ένωσης, μεταξύ της Ένωσης και του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την επίμαχη μεταχείριση βάσει των κριτηρίων που προβλέπει ο παρών κανονισμός.
- (5) Με το ψήφισμά του σχετικά με τη μελλοντική πολιτική διεθνών επενδύσεων της ΕΕ³, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε ρητώς τη δημιουργία του μηχανισμού τον οποίο προβλέπει ο παρών κανονισμός. Επίσης, το Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να μελετήσει το θέμα με τα συμπεράσματά του της 25ης Οκτωβρίου 2010 για μια σφαιρική πολιτική διεθνών επενδύσεων.
- (6) Την οικονομική ευθύνη πρέπει να φέρει η οντότητα που είναι υπεύθυνη για τη μεταχείριση η οποία κρίνεται ασυμβίβαστη με τις εφαρμοστέες διατάξεις της συμφωνίας. Αυτό σημαίνει ότι η Ένωση πρέπει να φέρει την οικονομική ευθύνη αν η επίμαχη μεταχείριση προέρχεται από θεσμικό όργανο, αρχή ή οργανισμό της Ένωσης. Αν η επίμαχη μεταχείριση προέρχεται από κράτος μέλος, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να φέρει την οικονομική ευθύνη. Εντούτοις, αν το κράτος μέλος ενεργεί κατά τρόπο που επιβάλλεται από το δίκαιο της Ένωσης, για παράδειγμα στο πλαίσιο μεταφοράς οδηγίας που έχει εκδοθεί από την Ένωση, η Ένωση πρέπει να φέρει την οικονομική ευθύνη καθόσον η επίμαχη μεταχείριση επιβάλλεται από το δίκαιο της Ένωσης. Ο κανονισμός πρέπει επίσης να προβλέπει την περίπτωση στην οποία μια συγκεκριμένη υπόθεση ενδέχεται να αφορά τόσο μεταχείριση που προέρχεται από κράτος μέλος όσο και μεταχείριση που επιβάλλεται από το δίκαιο της Ένωσης. Ο κανονισμός καλύπτει όλες τις πράξεις των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (7) Η Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, πρέπει να ενεργεί πάντοτε ως εναγόμενος, σε περίπτωση διαφοράς σχετικά με μεταχείριση που προέρχεται αποκλειστικά από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, έτσι ώστε η Ένωση να φέρει τυχόν οικονομική ευθύνη που απορρέει από τη διαφορά σύμφωνα με τα προαναφερθέντα κριτήρια.
- (8) Από την άλλη πλευρά, αν την οικονομική ευθύνη που απορρέει από τη διαφορά φέρει κράτος μέλος, είναι καταρχήν σκόπιμο να επιτρέπεται στο εν λόγω κράτος μέλος να ενεργεί ως εναγόμενος προκειμένου να υπερασπιστεί τη μεταχείριση του επενδυτή. Οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στον παρόντα κανονισμό προβλέπουν αυτό το ενδεχόμενο. Δημιουργείται έτσι το σημαντικό πλεονέκτημα ότι ο προϋπολογισμός και οι πόροι της Ένωσης δεν επιβαρύνονται, έστω και προσωρινά, με τα δικαστικά έξοδα ή με ποσό που τυχόν επιδικάζεται εις βάρος του οικείου κράτους μέλους.

³

Παράγραφος 35 του ψηφίσματος Α7 0070/2011 της 22ας Απριλίου 2011.

- (9) Εντούτοις, τα κράτη μέλη ενδέχεται να προτιμούν να ενεργεί ως εναγόμενος σε διαφορές αυτού του τύπου η Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, για παράδειγμα για λόγους τεχνικής εμπειρογνωμοσύνης. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αρνούνται να ενεργήσουν ως εναγόμενοι, επιφυλασσομένης της οικονομικής ευθύνης τους.
- (10) Σε ορισμένες περιπτώσεις έχει ζωτική σημασία, προκειμένου να εξασφαλιστεί η πρόσφορη διασφάλιση των συμφερόντων της Ένωσης, να ενεργεί η ίδια η Ένωση ως εναγόμενος σε διαφορές σχετικές με μεταχείριση προερχόμενη από κράτος μέλος. Αυτό μπορεί να συμβαίνει, ιδίως, αν η διαφορά σχετίζεται και με μεταχείριση προερχόμενη από την Ένωση, αν προκύπτει ότι η προερχόμενη από κράτος μέλος μεταχείριση επιβάλλεται από το δίκαιο της Ένωσης, αν είναι πιθανό να προβληθούν παρεμφερείς αξιώσεις κατά άλλων κρατών μελών ή αν η υπόθεση αφορά αμφισβητούμενα νομικά ζητήματα, η επίλυση των οποίων μπορεί να επηρεάσει πιθανές μελλοντικές υποθέσεις κατά άλλων κρατών μελών ή κατά της Ένωσης. Αν η διαφορά απορρέει εν μέρει από μεταχείριση που προέρχεται από την Ένωση ή επιβάλλεται από το δίκαιο της Ένωσης, η Ένωση πρέπει να ενεργεί ως εναγόμενος, εκτός αν η αξίωση που απορρέει από την εν λόγω μεταχείριση είναι ήσσονος σημασίας από την άποψη της δυνητικής οικονομικής ευθύνης και των νομικών ζητημάτων που τίθενται, σε σχέση με την αξίωση που αφορά τη μεταχείριση η οποία προέρχεται από το κράτος μέλος.
- (11) Είναι απαραίτητο να προβλεφθεί η δυνατότητα να ενεργεί η Ένωση ως εναγόμενος στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα της Ένωσης, και, συνεπώς, του συνόλου των κρατών μελών. Η απαίτηση αυτή εκφράζεται με τις αρχές της ενιαίας εξωτερικής εκπροσώπησης και του καθήκοντος συνεργασίας που προβλέπονται από το άρθρο 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴ τα οποία εφαρμόζονται ανεξαρτήτως της υποκείμενης αρμοδιότητας.
- (12) Είναι σκόπιμο να αποφασίζει η Επιτροπή, εντός των ορίων που τάσσει ο παρών κανονισμός, αν η Ένωση θα ενεργήσει ως εναγόμενος ή αν κράτος μέλος θα ενεργήσει ως εναγόμενος.
- (13) Είναι απαραίτητο να προβλεφθούν ορισμένες πρακτικές ρυθμίσεις για τη διεξαγωγή της διαιτητικής διαδικασίας σε διαφορές σχετικές με μεταχείριση προερχόμενη από κράτος μέλος. Ανεξαρτήτως του αν η Ένωση ή το κράτος μέλος ενεργεί ως εναγόμενος σ' αυτές τις διαφορές, στόχος των εν λόγω ρυθμίσεων θα πρέπει να είναι η καλύτερη δυνατή διαχείριση της διαφοράς και παράλληλα η εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις αρχές της ενιαίας εξωτερικής εκπροσώπησης και του καθήκοντος συνεργασίας, οι οποίες τάσσονται από το άρθρο 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁵. Στις περιπτώσεις στις οποίες η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος, οι ρυθμίσεις αυτές πρέπει να προβλέπουν εξαιρετικά στενή συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης άμεσης γνωστοποίησης τυχόν διαδικαστικών ενεργειών,

⁴ Γνωμοδότηση 1/94 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συλλογή 1994, σ. I-5267)· Επιτροπή κατά Συμβουλίου (FAO) (Συλλογή 1996, σ. I-1469).

⁵ Γνωμοδότηση 1/94 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συλλογή 1994, σ. I-5267)· Επιτροπή κατά Συμβουλίου (FAO) (Συλλογή 1996, σ. I-1469).

διαβίβασης εγγράφων, συχνών διαβουλεύσεων και συμμετοχής στην αντιπροσωπεία που λαμβάνει μέρος στη διαδικασία.

- (14) Κατά την ίδια έννοια, στις περιπτώσεις στις οποίες κράτος μέλος ενεργεί ως εναγόμενος, είναι σκόπιμο να ενημερώνει την Επιτροπή για τις εξελίξεις της υπόθεσης, ενώ η Επιτροπή πρέπει να μπορεί, εφόσον απαιτείται, να ζητεί από το κράτος μέλος που ενεργεί ως εναγόμενος να ακολουθεί μια συγκεκριμένη γραμμή σε θέματα που ενδιαφέρουν την Ένωση.
- (15) Κάθε κράτος μέλος μπορεί ανά πάσα στιγμή να δεχθεί να αναλάβει την οικονομική ευθύνη σε περίπτωση καταβολής αποζημίωσης. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος και η Επιτροπή είναι δυνατόν να συμφωνήσουν την περιοδική πληρωμή των εξόδων και την καταβολή τυχόν αποζημίωσης. Η συμφωνία αυτή δεν σημαίνει ότι το κράτος μέλος αποδέχεται το βάσιμο της επίδικης αξίωσης. Η Επιτροπή πρέπει να μπορεί να εκδίδει αποφάσεις με τις οποίες να επιβάλλει στο κράτος μέλος να προνοήσει για την κάλυψη των δαπανών αυτών. Αν το διαιτητικό δικαστήριο επιδικάσει δικαστικά έξοδα στην Ένωση, η Επιτροπή πρέπει να εξασφαλίσει ότι τυχόν προκαταβολές εξόδων επιστρέφονται αμέσως στο οικείο κράτος μέλος.
- (16) Σε ορισμένες περιπτώσεις, θα είναι ίσως σκόπιμο να επιτευχθεί συμβιβασμός, προκειμένου να αποφευχθεί η δαπανηρή και μη αναγκαία διαιτησία. Είναι απαραίτητο να θεσπιστεί διαδικασία για τη σύναψη αυτών των συμβιβασμών. Μια τέτοια διαδικασία, θα πρέπει να επιτρέπει στην Επιτροπή, ενεργώντας στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης, να συνάπτει συμβιβασμό, εφόσον αυτό είναι προς το συμφέρον της Ένωσης. Αν η υπόθεση αφορά μεταχείριση που προέρχεται από κράτος μέλος, είναι σκόπιμο να υπάρχει στενή συνεργασία και διαβουλεύσεις μεταξύ της Επιτροπής και του οικείου κράτους μέλους. Το κράτος μέλος πρέπει να είναι ελεύθερο να συνάψει συμβιβασμό ανά πάσα στιγμή, υπό την προϋπόθεση ότι αναλαμβάνει την πλήρη οικονομική ευθύνη και ότι τυχόν συμβιβασμός συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης και δεν είναι αντίθετος προς τα συμφέροντα της Ένωσης.
- (17) Σε περίπτωση ήττας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το επιδικασθέν ποσό πρέπει να καταβάλλεται χωρίς καθυστέρηση. Η Επιτροπή πρέπει να προβαίνει σε ρυθμίσεις για την καταβολή του επιδικασθέντος ποσού, εκτός αν κάποιο κράτος μέλος έχει ήδη αναλάβει την οικονομική ευθύνη.
- (18) Η Επιτροπή πρέπει να διεξάγει συνεχείς διαβουλεύσεις με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος προκειμένου να καταλήξει σε συμφωνία για την κατανομή της οικονομικής ευθύνης. Αν η Επιτροπή κρίνει ότι υπεύθυνο είναι κράτος μέλος και το κράτος μέλος δεν συμφωνεί με την εκτίμηση αυτή, η Επιτροπή πρέπει να καταβάλει το επιδικασθέν ποσό και να απευθύνει απόφαση προς το κράτος μέλος ζητώντας του να καταβάλει τα σχετικά ποσά νομιμοτόκως στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Οι τόκοι πρέπει να υπολογίζονται σύμφωνα με το [άρθρο 71 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπως τροποποιήθηκε⁶]⁷. Αν κράτος μέλος φρονεί ότι η

⁶ ΕΕ L 248 της 16.9.2002, σ. 1.

⁷ Οι παραπομπές θα αντικατασταθούν από παραπομπές στον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης [2010/395(COD)], όταν αυτός εκδοθεί.

απόφαση δεν πληροί τα κριτήρια που θεσπίζει ο παρών κανονισμός, μπορεί να κάνει χρήση του άρθρου 263 της Συνθήκης.

- (19) Ο προϋπολογισμός της Ένωσης θα πρέπει να προβλέπει την κάλυψη των δαπανών που απορρέουν από συμφωνίες που συνάπτονται σύμφωνα με το άρθρο 218 της Συνθήκης και που προβλέπουν την επίλυση διαφορών μεταξύ επενδυτή και κράτους. Όταν τα κράτη μέλη έχουν οικονομική ευθύνη σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, η Ένωση θα πρέπει να είναι σε θέση είτε να συγκεντρώσει πρώτα τις πληρωμές του οικείου κράτους μέλους πριν προβεί στις σχετικές δαπάνες είτε να προβεί πρώτα στις σχετικές δαπάνες και να ζητήσει μετά την επιστροφή των αντίστοιχων ποσών από τα οικεία κράτη μέλη. Πρέπει να είναι δυνατή η χρήση και των δύο μηχανισμών δημοσιονομικής αντιμετώπισης του θέματος, ανάλογα με το τι είναι εφικτό, ιδίως από πλευράς χρόνου. Και για τους δύο μηχανισμούς, οι πληρωμές ή οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται από τα κράτη μέλη πρέπει να αντιμετωπίζονται ως εσωτερικά έσοδα ειδικού προορισμού του προϋπολογισμού της Ένωσης. Οι πιστώσεις που προκύπτουν από τα εν λόγω εσωτερικά έσοδα ειδικού προορισμού θα πρέπει όχι μόνο να καλύπτουν τις σχετικές δαπάνες αλλά και να είναι επιλέξιμες για την τροφοδότηση άλλων τμημάτων του προϋπολογισμού της Ένωσης που προέβλεπαν τις αρχικές πιστώσεις για την πραγματοποίηση των σχετικών δαπανών βάσει του δεύτερου μηχανισμού.
- (20) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ομοιόμορφες συνθήκες εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, κρίνεται σκόπιμο να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή.
- (21) Οι εκτελεστικές αρμοδιότητες που αφορούν το άρθρο 12 παράγραφος 1, το άρθρο 13 παράγραφος 4 και το άρθρο 14 παράγραφος 3 πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΕ αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή⁸.
- (22) Για την έκδοση αποφάσεων συμβιβαστικής επίλυσης διαφορών σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 3 θα πρέπει να χρησιμοποιείται η συμβουλευτική διαδικασία, δεδομένου ότι οι εν λόγω αποφάσεις θα έχουν, στη χειρότερη περίπτωση, προσωρινή απλώς επίπτωση στον προϋπολογισμό της Ένωσης, εφόσον το οικείο κράτος μέλος θα αναγκαστεί να αναλάβει τυχόν οικονομική ευθύνη που απορρέει από τη διαφορά, αλλά και λόγω των λεπτομερών κριτηρίων τα οποία θεσπίζει ο παρών κανονισμός προκειμένου να μπορούν να γίνουν αποδεκτοί οι συμβιβασμοί,

⁸ ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις διαδικασίες επίλυσης διαφορών επενδυτή–κράτους που διεξάγονται βάσει συμφωνίας στην οποία η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος και κινούνται από ενάγοντα τρίτης χώρας.
2. Για πληροφοριακούς σκοπούς, η Επιτροπή δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και επικαιροποιεί πίνακα των συμφωνιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

- α) «συμφωνία»: κάθε διεθνής συμφωνία στην οποία η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος και η οποία προβλέπει επίλυση διαφορών επενδυτή–κράτους·
- β) «δαπάνες που προκύπτουν από τη διαιτησία»: οι αμοιβές και οι δαπάνες του διαιτητικού δικαστηρίου και οι δαπάνες εκπροσώπησης, καθώς και τα έξοδα που επιδικάζει στον ενάγοντα το διαιτητικό δικαστήριο·
- γ) «διαφορά»: αξίωση που προβάλλεται από ενάγοντα κατά της Ένωσης βάσει συμφωνίας και η οποία κρίνεται από διαιτητικό δικαστήριο·
- δ) «επίλυση διαφορών επενδυτή–κράτους»: μηχανισμός προβλεπόμενος από συμφωνία μέσω του οποίου ο ενάγων μπορεί να προβάλει αξιώσεις κατά της Ένωσης·
- ε) «κράτος μέλος»: ένα ή περισσότερα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- στ) «οικείο κράτος μέλος»: το κράτος μέλος από το οποίο προέρχεται η φερόμενη ως ασύμβατη με τη συμφωνία μεταχείριση·
- ζ) «οικονομική ευθύνη»: η υποχρέωση καταβολής χρηματικού ποσού που επιδικάζεται από διαιτητικό δικαστήριο ή συμφωνείται στο πλαίσιο συμβιβασμού, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που προκύπτουν από τη διαιτησία·
- η) «συμβιβασμός»: οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ της Ένωσης ή κράτους μέλους ή και των δύο, αφενός, και ενάγοντος, αφετέρου, στο πλαίσιο της οποίας ο ενάγων συμφωνεί να μην επιμείνει στις αξιώσεις του με αντάλλαγμα την καταβολή

χρηματικού ποσού, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης στην οποία ο συμβιβασμός περιέχεται σε απόφαση διαιτητικού δικαστηρίου·

- θ) «διαιτητικό δικαστήριο»: κάθε μονομελές ή πολυμελές όργανο το οποίο, βάσει της συμφωνίας, κρίνει διαφορά επενδυτή-κράτους·
- ι) «ενάγων»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που προβάλλει αξίωση σε διαφορά επενδυτή-κράτους στο πλαίσιο συμφωνίας ή κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο έχουν εκχωρηθεί νομίμως οι αξιώσεις του ενάγοντα στο πλαίσιο της συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Κατανομή της οικονομικής ευθύνης

Άρθρο 3

Κριτήρια κατανομής

1. Η οικονομική ευθύνη που απορρέει από διαφορά κατανέμεται σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:
 - α) η Ένωση φέρει την οικονομική ευθύνη που απορρέει από μεταχείριση προερχόμενη από τα θεσμικά όργανα, τις αρχές και τους οργανισμούς της Ένωσης·
 - β) το οικείο κράτος μέλος φέρει την οικονομική ευθύνη που απορρέει από μεταχείριση προερχόμενη απ' αυτό, εκτός αν η μεταχείριση αυτή ήταν επιβεβλημένη από το δίκαιο της Ένωσης.

Με την επιφύλαξη του στοιχείου β) του πρώτου εδαφίου, εφόσον η πράξη του οικείου κράτους μέλους ήταν επιβεβλημένη δυνάμει του δικαίου της Ένωσης προκειμένου να θεραπευθεί η ασυμβατότητα προηγούμενης πράξης με το δίκαιο της Ένωσης, το κράτος μέλος αναλαμβάνει την οικονομική ευθύνη, εκτός αν η έκδοση της εν λόγω προηγούμενης πράξης ήταν επιβεβλημένη από το δίκαιο της Ένωσης.
2. Όταν προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση με την οποία καθορίζει την οικονομική ευθύνη του οικείου κράτους μέλους σύμφωνα με τα κριτήρια της παραγράφου 1.
3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, το οικείο κράτος μέλος φέρει την οικονομική ευθύνη αν:
 - α) το οικείο κράτος μέλος έχει αναλάβει τη δυνητική οικονομική ευθύνη σύμφωνα με το άρθρο 11·
 - β) το οικείο κράτος μέλος ενεργεί ως εναγόμενος σύμφωνα με το άρθρο 8· ή
 - γ) το οικείο κράτος μέλος συνάπτει συμβιβασμό σύμφωνα με το άρθρο 12.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Διαδικασία επίλυσης διαφορών

Μέρος 1

Διαδικασία επίλυσης διαφορών σχετικών με μεταχείριση προερχόμενη από την Ένωση

Άρθρο 4

Μεταχείριση προερχόμενη από την Ένωση

Η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος αν η διαφορά σχετίζεται με μεταχείριση προερχόμενη από τα θεσμικά ή λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης.

Μέρος 2

Διαδικασία επίλυσης διαφορών σχετικών με μεταχείριση προερχόμενη από κράτος μέλος

Άρθρο 5

Μεταχείριση προερχόμενη από κράτος μέλος

Οι διατάξεις του παρόντος μέρους εφαρμόζονται σε διαφορές σχετικές, εν όλω ή εν μέρει, με μεταχείριση προερχόμενη από κράτος μέλος.

Άρθρο 6

Διαβουλεύσεις

1. Μόλις η Επιτροπή κληθεί σε διαβουλεύσεις από ενάγοντα σύμφωνα με τις διατάξεις συμφωνίας, ενημερώνει το οικείο κράτος μέλος. Κράτος μέλος που έχει λάβει γνώση ή έχει κληθεί σε διαβουλεύσεις ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή.
2. Εκπρόσωποι του οικείου κράτους μέλους συμμετέχουν στην αντιπροσωπεία της Ένωσης στις διαβουλεύσεις.
3. Το οικείο κράτος μέλος παρέχει αμέσως στην Επιτροπή όλες τις πληροφορίες που μπορεί να είναι χρήσιμες για την υπόθεση.

Άρθρο 7

Υπαγωγή σε διαιτησία

Μόλις κοινοποιηθεί στην Επιτροπή η πρόθεση ενάγοντα να υποβάλει αίτηση υπαγωγής σε διαιτησία σύμφωνα με τις διατάξεις συμφωνίας, η Επιτροπή ενημερώνει το οικείο κράτος μέλος.

Κράτος μέλος στο οποίο κοινοποιείται η πρόθεση ενάγοντα να υποβάλει αίτηση υπαγωγής σε διαιτησία ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή.

Άρθρο 8

Ιδιότητα εναγομένου

1. Αν αυτό προβλέπεται από τη συμφωνία, το οικείο κράτος μέλος ενεργεί ως εναγόμενος, εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) αν η Επιτροπή έχει λάβει απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 2· ή
 - β) αν το κράτος μέλος δεν επιβεβαιώσει στην Επιτροπή εγγράφως ότι προτίθεται να ενεργήσει ως εναγόμενος εντός 30 ημερών από τη λήψη της κοινοποίησης ή από την ενημέρωση που προβλέπονται στο άρθρο 7.

Στις περιπτώσεις των στοιχείων α) και β), η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος.
2. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει, εντός 30 ημερών από τη λήψη της κοινοποίησης ή από την ενημέρωση που προβλέπονται στο άρθρο 7, ότι η Ένωση θα ενεργήσει ως εναγόμενος, αν πληρούνται μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) είναι πιθανό η Ένωση να επιβαρυνθεί με μέρος τουλάχιστον της δυνητικής οικονομικής ευθύνης που απορρέει από τη διαφορά, σύμφωνα με τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 3·
 - β) η διαφορά έχει σχέση και με μεταχείριση που προέρχεται από τα θεσμικά ή λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης·
 - γ) είναι πιθανό να προβληθούν παρεμφερείς αξιώσεις στο πλαίσιο της ίδιας συμφωνίας για μεταχείριση προερχόμενη από άλλα κράτη μέλη και η Επιτροπή είναι σε θέση να εξασφαλίσει καλύτερα την αποτελεσματική και συνεκτική άμυνα· ή
 - δ) η διαφορά γεννά αμφισβητούμενα νομικά ζητήματα που είναι δυνατόν να ανακύψουν σε άλλες διαφορές στο πλαίσιο της ίδιας ή άλλων συμφωνιών της Ένωσης σχετικά με μεταχείριση προερχόμενη από την Ένωση ή από άλλα κράτη μέλη.
3. Αμέσως μετά τη λήψη της κοινοποίησης ή την ενημέρωση που προβλέπονται στο άρθρο 7, η Επιτροπή και το οικείο κράτος μέλος διεξάγουν διαβουλεύσεις σχετικά με τη διαχείριση της υπόθεσης σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Η Επιτροπή και το οικείο κράτος μέλος εξασφαλίζουν την τήρηση τυχόν προθεσμιών που προβλέπονται από τη συμφωνία.
4. Η Επιτροπή ενημερώνει τα λοιπά κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για κάθε διαφορά στην οποία εφαρμόζεται το παρόν άρθρο και για τον τρόπο εφαρμογής του.

Άρθρο 9

Διεξαγωγή της διαιτητικής διαδικασίας από κράτος μέλος

1. Κράτος μέλος το οποίο ενεργεί ως εναγόμενος υποχρεούται
 - α) να διαβιβάζει στην Επιτροπή όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διαδικασία·
 - β) να ενημερώνει την Επιτροπή για όλες τις σημαντικές διαδικαστικές ενέργειες και να προσέρχεται σε διαβουλεύσεις τακτικά ή, εν πάση περιπτώσει, όταν καλείται από την Επιτροπή και
 - γ) μετά από αίτημα της Επιτροπής, να επιτρέπει στους εκπροσώπους της να συμμετέχουν στην αντιπροσωπεία του στη διαιτητική διαδικασία.
2. Η Επιτροπή μπορεί ανά πάσα στιγμή να απαιτήσει από το οικείο κράτος μέλος να λάβει μια συγκεκριμένη θέση σε σχέση με νομικά ζητήματα που ανακύπτουν στο πλαίσιο της διαφοράς ή με οποιοδήποτε άλλο στοιχείο παρουσιάζει ενδιαφέρον για την Ένωση.
3. Αν μια συμφωνία, ή οι κανόνες στους οποίους παραπέμπει, προβλέπουν τη δυνατότητα ακύρωσης, άσκησης ενδίκου μέσου ή επανεξέτασης νομικού ζητήματος που περιέχεται σε διαιτητική απόφαση, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει από το κράτος μέλος να υποβάλει την εν λόγω αίτηση ακύρωσης, άσκησης ενδίκου μέσου ή επανεξέτασης, αν κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται για λόγους συνεκτικής ή ορθής ερμηνείας της συμφωνίας. Στην περίπτωση αυτή, εκπρόσωποι της Επιτροπής συμμετέχουν στην αντιπροσωπεία και μπορούν να εκφράζουν τις απόψεις της Ένωσης όσον αφορά νομικά ζητήματα.

Άρθρο 10

Διεξαγωγή της διαιτητικής διαδικασίας από την Ένωση

Αν η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος σύμφωνα με το άρθρο 8, οι ακόλουθες διατάξεις εφαρμόζονται σε ολόκληρη τη διαιτητική διαδικασία:

- α) η Επιτροπή λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να υπερασπιστεί την επίμαχη μεταχείριση·
- β) το οικείο κράτος μέλος παρέχει κάθε απαιτούμενη συνδρομή στην Επιτροπή·
- γ) η Επιτροπή διαβιβάζει στο κράτος μέλος όλα τα έγγραφα της διαδικασίας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη δυνατή άμυνα· και
- δ) η Επιτροπή και το οικείο κράτος μέλος προετοιμάζουν την άμυνα σε στενή συνεργασία με τους εκπροσώπους του οικείου κράτους μέλους οι οποίοι δικαιούνται να συμμετάσχουν στην αντιπροσωπεία της Επιτροπής στη διαδικασία.

Άρθρο 11

Ανάληψη της δυνητικής οικονομικής ευθύνης από το οικείο κράτος μέλος όταν η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος

Αν η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος σύμφωνα με το άρθρο 8, το οικείο κράτος μέλος μπορεί ανά πάσα στιγμή να αναλάβει τη δυνητική οικονομική ευθύνη που απορρέει από τη διαιτησία. Προς τον σκοπό αυτό, το οικείο κράτος μέλος και η Επιτροπή μπορούν να συμφωνήσουν ρυθμίσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων:

- α) μηχανισμούς για την περιοδική καταβολή των εξόδων διαιτησίας·
- β) μηχανισμούς για την καταβολή ποσών που θα επιδικαστούν σε βάρος της Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Συμβιβασμοί

Άρθρο 12

Συμβιβαστική επίλυση διαφορών σχετικών με μεταχείριση προερχόμενη από την Ένωση

1. Αν η Επιτροπή φρονεί ότι η συμβιβαστική επίλυση διαφοράς σχετικής με μεταχείριση προερχόμενη αποκλειστικά από την Ένωση είναι προς όφελος της Ένωσης, μπορεί να εκδώσει, με τη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 20 παράγραφος 3, εκτελεστική απόφαση για την έγκριση του συμβιβασμού.
2. Αν ο συμβιβασμός περιλαμβάνει ενέργειες εκτός της καταβολής χρηματικού ποσού, εφαρμόζονται οι διαδικασίες που προβλέπονται για τις εν λόγω ενέργειες.

Άρθρο 13

Συμβιβαστική επίλυση διαφορών σχετικών με μεταχείριση προερχόμενη από κράτος μέλος

1. Αν η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος σε διαφορά σχετική με μεταχείριση προερχόμενη, εν όλω ή εν μέρει, από κράτος μέλος και η Επιτροπή φρονεί ότι η συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς είναι προς όφελος της Ένωσης, διεξάγει αρχικά διαβουλεύσεις με το οικείο κράτος μέλος. Διαβουλεύσεις με την Επιτροπή μπορεί να αρχίσει και το κράτος μέλος.
2. Αν το οικείο κράτος μέλος συναινεί στη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς, καταβάλλει προσπάθεια να συμφωνήσει με την Επιτροπή τα απαραίτητα στοιχεία για τη διαπραγμάτευση και την επίτευξη του συμβιβασμού.
3. Αν το οικείο κράτος μέλος δεν συναινεί στη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς, η Επιτροπή μπορεί επιλύσει συμβιβαστικά τη διαφορά, αν αυτό επιβάλλεται από το υπέρτερο συμφέρον της Ένωσης.
4. Οι συμφωνηθέντες όροι συμβιβασμού εγκρίνονται με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 20 παράγραφος 3.

Άρθρο 14

Συμβιβασμός κράτους μέλους

1. Αν η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος σε διαφορά σχετική με μεταχείριση προερχόμενη αποκλειστικά από κράτος μέλος, το οικείο κράτος μέλος μπορεί να επιλύσει συμβιβαστικά τη διαφορά υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) το οικείο κράτος μέλος αποδέχεται τυχόν οικονομική ευθύνη που προκύπτει από τον συμβιβασμό·
 - β) η συμφωνία συμβιβασμού είναι εκτελεστή μόνον έναντι του οικείου κράτους μέλους·
 - γ) οι όροι του συμβιβασμού είναι συμβατοί με το δίκαιο της Ένωσης· και
 - δ) δεν υφίσταται υπέρτερο συμφέρον της Ένωσης.
2. Η Επιτροπή και το οικείο κράτος μέλος μπορούν να διεξαγάγουν διαβουλεύσεις προκειμένου να αξιολογήσουν την πρόθεση κράτους μέλους να προβεί σε συμβιβαστική επίλυση διαφοράς.
3. Το οικείο κράτος μέλος κοινοποιεί στην Επιτροπή το σχέδιο συμφωνίας συμβιβασμού. Η Επιτροπή τεκμαίρεται ότι αποδέχεται τη συμφωνία συμβιβασμού, εκτός αν αποφασίσει άλλως, με τη διαδικασία της συμβουλευτικής επιτροπής την οποία προβλέπει το άρθρο 20 παράγραφος 2, εντός 90 ημερών από την κοινοποίηση του σχεδίου συμβιβασμού από το κράτος μέλος, λόγω του ότι ο συμβιβασμός δεν πληροί όλες τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Πληρωμές κατόπιν τελεσίδικων διαιτητικών αποφάσεων και συμβιβασμών

Άρθρο 15

Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου είναι εφαρμοστέες στις διαφορές στις οποίες η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος.

Άρθρο 16

Διαδικασία πληρωμών κατόπιν διαιτητικών αποφάσεων ή συμβιβασμών

1. Ενάγων υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί τελεσίδικη διαιτητική απόφαση στο πλαίσιο συμφωνίας μπορεί να υποβάλει αίτηση στην Επιτροπή για την καταβολή του επιδικασθέντος ποσού. Η Επιτροπή καταβάλλει το επιδικασθέν ποσό εντός των προθεσμιών που ορίζει η συμφωνία, εκτός αν το οικείο κράτος μέλος έχει αναλάβει την οικονομική ευθύνη σύμφωνα με το άρθρο 11. Στην περίπτωση αυτή, το επιδικασθέν ποσό καταβάλλεται από το κράτος μέλος.

2. Αν συμβιβασμός που εγκρίθηκε από την Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 12 ή με το άρθρο 13 δεν έχει καταχωριστεί σε διαιτητική απόφαση, ο ενάγων μπορεί να υποβάλει αίτηση στην Επιτροπή για την καταβολή του συμβιβαστικά συμφωνηθέντος ποσού. Η Επιτροπή καταβάλλει το συμφωνηθέν ποσό εντός των προθεσμιών που ορίζει η συμφωνία συμβιβασμού.

Άρθρο 17

Διαδικασία όταν δεν υφίσταται συμφωνία ως προς την οικονομική ευθύνη

1. Αν η Ένωση ενεργεί ως εναγόμενος σύμφωνα με το άρθρο 8 και η Επιτροπή φρονεί ότι το ποσό που επιδικάστηκε από το διαιτητικό δικαστήριο ή συμφωνήθηκε στο πλαίσιο συμβιβασμού πρέπει να καταβληθεί, εν όλω ή εν μέρει, από το οικείο κράτος μέλος βάσει των κριτηρίων του άρθρου 3 παράγραφος 1, εφαρμόζεται η διαδικασία των παραγράφων 2 έως 5.
2. Η Επιτροπή και το οικείο κράτος μέλος αρχίζουν αμέσως διαβουλεύσεις προκειμένου να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την οικονομική ευθύνη του οικείου κράτους μέλους και της Ένωσης, αν υφίσταται ευθύνη της.
3. Εντός τριών μηνών από τη λήψη της αίτησης πληρωμής του ποσού που επιδικάστηκε τελεσίδικα ή συμφωνήθηκε στο πλαίσιο συμβιβασμού, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση η οποία απευθύνεται προς το οικείο κράτος μέλος και με την οποία καθορίζεται το ποσό που θα καταβάλει το εν λόγω κράτος.
4. Αν το οικείο κράτος μέλος δεν προβάλλει αντιρρήσεις σχετικά με τον καθορισμό του ποσού από την Επιτροπή εντός μηνός, αποδίδει στον προϋπολογισμό της Ένωσης το ποσό που επιδικάστηκε τελεσίδικα ή συμφωνήθηκε στο πλαίσιο συμβιβασμού το αργότερο εντός τριών μηνών από την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής. Το οικείο κράτος μέλος υποχρεούται να καταβάλει τυχόν οφειλόμενους τόκους με το επιτόκιο που ισχύει για χρηματικές οφειλές προς τον προϋπολογισμό της Ένωσης.
5. Αν το οικείο κράτος μέλος προβάλλει αντιρρήσεις τις οποίες δεν κάνει δεκτές η Επιτροπή, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση εντός τριών μηνών από τη λήψη των αντιρρήσεων του κράτους μέλους με την οποία ζητεί από το οικείο κράτος μέλος να αποδώσει το ποσό που κατέβαλε η Επιτροπή εντόκως με το επιτόκιο που ισχύει για χρηματικές οφειλές προς τον προϋπολογισμό της Ένωσης.

Άρθρο 18

Προκαταβολή των εξόδων διαιτησίας

1. Η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει απόφαση με την οποία να απαιτεί από το οικείο κράτος μέλος να καταβάλει στον προϋπολογισμό της Ένωσης ποσά για την κάλυψη τυχόν εξόδων που προκύπτουν από τη διαιτησία, αν κρίνει ότι το κράτος μέλος θα κριθεί υπεύθυνο για την καταβολή τυχόν ποσού που θα επιδικάσει το διαιτητικό δικαστήριο σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 3.
2. Αν το διαιτητικό δικαστήριο διατάξει την απόδοση στην Ένωση των εξόδων που προκύπτουν από τη διαιτησία και το οικείο κράτος μέλος έχει προβεί σε περιοδικές

καταβολές των εξόδων διαιτησίας, η Επιτροπή εξασφαλίζει τη μεταβίβαση των εξόδων στο κράτος μέλος που τα έχει προκαταβάλει.

Άρθρο 19

Πληρωμή από κράτος μέλος

Οι επιστροφές ποσών ή οι πληρωμές που πραγματοποιούνται από κράτος μέλος προς τον προϋπολογισμό της Ένωσης, για την πληρωμή ποσών στο πλαίσιο διαιτητικών αποφάσεων ή συμβιβασμών ή οποιωνδήποτε άλλων δαπανών, θεωρούνται εσωτερικά έσοδα ειδικού προορισμού κατά την έννοια του [άρθρου 18 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁹]. Τα εν λόγω ποσά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη δαπανών που απορρέουν από συμφωνίες που συνάπτονται σύμφωνα με το άρθρο 218 της Συνθήκης και που προβλέπουν την επίλυση διαφορών μεταξύ επενδυτή και κράτους ή για την τροφοδότηση πιστώσεων που προβλέπονταν αρχικά για την πληρωμή ποσών στο πλαίσιο διαιτητικών αποφάσεων ή συμβιβασμών ή οποιωνδήποτε άλλων δαπανών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 20

1. Η Επιτροπή επικουρείται από [την επιτροπή για τις συμφωνίες επενδύσεων την οποία προβλέπει ο κανονισμός [2010/197 COD]]. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 182/2011.
3. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 21

Εκθέσεις και επανεξέταση

1. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, σε τακτά χρονικά διαστήματα, έκθεση για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η πρώτη έκθεση υποβάλλεται το αργότερο τρία έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού. Οι επόμενες εκθέσεις υποβάλλονται ανά τριετία.

⁹ Οι παραπομπές θα αντικατασταθούν από παραπομπές στον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης [2010/395(COD)], όταν αυτός εκδοθεί.

2. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να υποβάλει, μαζί με την έκθεση της παραγράφου 1 και βάσει των πορισμάτων στα οποία καταλήγει, πρόταση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την τροποποίηση του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 22

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος